

NEVTEPENO
POPRIJÉTA DEVICA MARIJA

Zmožna Gospá Vogrska.

POBOŽEN MESEČEN LIST

Vrejüje ga: KLEKL JOŽEF vpok. pleb. v Crenslovcih

Vsebina.

Klekl Jožef : Bratovčina karmelskoge škapulera Bl. D. Marije.

Klekl Jožef : Zivljenjespis sv. Treze.

Na znanje.

Z tema knjižicoma so tekočega leta vsi listi naročnikom do rok dani. Ki žele prišestno leto Marijin list meti, naj pošle dve koroni do osmoga decembra toga leta na naslov : Klekl Jožef plebanoš v. pokoji v Čerensovcih. Cserföld, Zalam. Amerikanci platijo 3 korone. K listi vsaki naročnik dobi eden kalendar brezplačno. Za vse živoče naročnike se bo služila vsaki mesec edna sveta meša.

Od drüge nedele oktobra, šteri den se sveti god Dev. Marije Zmožne Gospe Vogrske, do 8-ga decembra to je do prečistoga poprijetja Dev. Marije dneva se oprosi vsaki naročnik, ki nameni list k leti meti, naj naprej dolplača za njega 2 k, i šteri den ga plača, naj tisti den zmoli dve zdravimarji, edno na čast sv. Stefani, vogrskomu krali, edno pa na čast Prečistoj Dev. Mariji, Zmožnoj Gospej Vogrskej za razširjanje dobrih spisov na Vogrskom. To je jako potrebno v našoj miloj domovini, kje skoro ves tisk židovje, slobodnozidarci i drügi nasprotniki matere cerkve v rokaj majo. Po prošnji sv. Stevana nam naj Dev. Marija pomaga nesramnim i nevernim spisom Božo čast iskajoče proti postaviti. To je veliko zaslužno delo, molite zato i naročite si list Marijin vsi verni vogrski slovenci.

Kserdin Terex

Kissekker

Martony

Martony

NEVTEPENO POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZÉCSÉN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN
PLEBÁNOS

Vu Bogojini (Bagonya, Zalam.)

Prihaja vsaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Miloscse szí puna:

Bog je vido, z velkim veszéljom je mogeo viditi, kak mirovno je bl. D. Maria sztopila na egyptomszko potúvanje.

Gvúsna je bila, ka de jo tisztí Bog, na steroga szkrb

sze je opirala, csuvaro po njénoj poti, pa je ne zavrse tam tüdi, kama jo odpela.

Sto bi dvojio, ka je Bog na njo pazo i na dete, stero je na njo zavüpao?

Ne sze je mela bojati niti od noci, stera je pekli prijázna, niti od dnéva, vu sterom sze národje voj-szküjejo.

Angelom szvojem je zapovedao Bog, naj jo csuvajo po njenih potáj, naj odsztránijo od njé vszo nevarnoszt, i csi je potrebno, jo naj noszijo na szvoji rokáj.

Csi je zemla, vu stero potüje, puna divjih zverin ino csemérnih ftic, sze szpuni nad njov, ka je Bog vernim szlüzsbnikom szvojem obecao rekocs: „Po aspis-kacsi ino baziliskusi bos hodo ino razgázis oroslána ino pozója.“ (Ps. 96, 6. 11. 13.)

Veszeli sze tüdi moja düsa, ka je Bog tak obecuvao Marijo po vszeh njéni potáj.

Bog má szkrb na pravicsne. Vu vnogih mesztaj szvétoaga pizma je obecao to, ka je vzeme pod szvojo obrambo, ki sze vüpajo vu njem.

Záto, düsa moja, kaj stécs ti zapovej Bog, ne bodi nikdár za toga volo nemirovna: vüpaj sze vu njem, pa de ti on pomágo.

V kakso stécs nevoló bi te prineszla tvojo bogav. noszt, csi bi v nájvékso neszrecso priseo záto, ka szi Bogá poszlühno, ne zgübi záto vüpanja nikdár, Bog de szkrb meo na tebé, „ár je pomocs pravicsnih od Goszpodna, ki je njihova mocs i zmozsnoszt vu vremení nevole.“ (Ps, 36, 39.)

Pa csi te za volo tvoje vere, zvesztoszt ino bogavnosztí szmej hüdobnih, ogrizávanja i zsalüvanja doszégnejo; ne zapüsztí sze, ar „vu dnévi sztizska de ti zavítje Goszpod.“ (Ps. 30, 39.)

Vüpanje, stero pravicsni vu Bogi májo, njim je gvüsno porocsenje njegove obrambe; csi je li vcsászi na videnje zaen csasz zavrse, na szlednje njim li na pomocs pride pa „jim podeli, naj nájdejo mir szvoj.“ (Ps. 54, 23.)

Prebiválci Betulia városa szo zse miszlili, ka sze je Bog njihovi ocsákov zse z cela szpozábo z njih, pa rávno tisztoga hipa sze je nájbole szkrbo za njé, kda je po-

bozsno Judito poszlaó, naj vmori neprijátelszkoga vojvodo Holofernesa.

Ne sze je szpozábo Bog z neduzsnoga Jozsefa, ki je vu temnici z lancom na kotrigaj zdihávao k njemi ; kda bi zse vüpanje meo zgübiti, szo sze odprla vráta njegove temnice, naj bi sze podigno na viziko ino taonik grátao császti krála Egyptoma.

Pa tē vnogē példē, tak vnoga obecsávánja bozsá, tak vnoga szvedocsánstvá bozsē szprevidnoszti nebi dojsla meni, ka sze tūdi na vėkse vüpanje podignem ?

Zgodi sze, ka Bog ne odszlobodi pravicsnoga od vszega sztráha i nevarnoszti pa sze ne posztkrbi za njega vszikhár i vu vszem tak, kak bi szi on zselo ino proszo ; pa szo njegove poti záto li csüdovitne i molbe vredne, csi je resi neszrecse, ali pa dopüszi, naj tūdi pravicsen trpi en csasz od krivicsnih.

Taksim te Bog podeli vu njihovoj nevoli miloscsó potprlivoszti pa z tem vėcs vcsini za njé, kak csi bi njim nájobilnese dobrete delio.

Glejte práve verne krscesenike, steri szkoro vu vszem zmenkávajo pa sze nam li tak vidi, kak csi bi vszega obilno meli, tak szo zadovolni z szvojim sztálisom ! Záto li blagoszlávľajo Bogá pa ne bi menjali z szrecsnimi toga szveta !

Záto sze obrni, lübi cslovek, k Bogi vu vszoz tvojoj nevoli. Vu njem sze vüpaj popunoma. Pa csi ti njegova pomocs ne bi vcsaszi k rédi sztála, ali ocsiveszna bila, záto ne bode ménsa ne vu moci pa ne vu tolázsbí.

Bog vszikhár pomore pravicsnim.

Bassa Ivan.

Miszijonszka duzsnoszt.

„Ite i vcsite vsze národe i krsztite je“. Tá bozsa zapoved je ne szamo apostolom Krisztusovim dána. Ar szo apostolje mrtelni lüdjé bili i tak szo vszeh národov ne mogli vcsiti. Záto szo po szmrti apostolov njihovo miszijonszko duzsnoszt drügi mogli prezkéti. Vu bozsi plaau zvelicsanja szo vszi národje, vszi lüdjé vszeh csaszov i vszeh krajov notri szklenjeni. Zatogavolo Krisztusovi apostolje na szvejti vszikdár morejo meti naszlednike, steri njihovo delo dale oprávlajo, steri szpunjávajo to bozso zapoved: „Ite i vcsite vsze národe i krsztite je“. Záto szo szi apostolje szkrblivo szprávlali vucsenike, stere szo z miszionszkim dühom napunili, naj tak njé naszledüjejo vu szpunjávANJI miszijonszke zapovedi. Tak szo vucseniki i naszledniki apostolov noszilci Krisztusove miszijonszke zapovedi. I kde tákse poverjene naszlednike apostolov najdemo, tam je právo krscsansztvo, tam je právo Krisztusovo vaddüvanje; i tam tüdi vszikdár mora biti rázumnoszt i zvesztoszt za miszijonszko duzsnoszt.

Naszledniki apostolov szo vu katolicsanszkoj Cérkvi, ár jedino katolicsanszka Cérkev zná dokázati szvoj zacsétek od apostolov i szvojo prigodbo od denésnjega dnéva

nazáj gori do apostolov. Zató je po smrti apostolov túdi cela miszijonszka duzsnoszt katolicsanszkoj Matericérkvi gori nalozsena.

Katolicsanszka Cérkev je ta práva örocsnica Jezusa, njegovih navukov, njegovih szakramentov, njegove oblászti i njegovih namenov. Jedino ona je mogocsa dokázati, ka je njéni nasztaviteo Jezus Krisztus; jedino njéna szvedocsansztva ali pizma szégajo nazáj do Jezusa; jedino ona je osztála v nepretrgnjenoj zvézi z apostolami; jedino ona má celo krscsansztvo, celi evangelium — nepokvárjeno, neoszkrunjeno. Ali toj szlávnoj prednoszti katolicsanszke Cérkvi szo túdi one velike duzsnoszti prikapsene, stere je Zvelicsiteo szvojoj právoj Cérkvi gori nalozso sz temi recsmi: „Ite i vsite vsze národe i krsztite je“. I tak katolicsanszka Cérkev má veliko duzsnoszt proti celomi cslovecsánsztvi, proti vszem lüdem, najmre duzsna je za to szkrbeti, naj vszi lüdjé szpoznajo Krisztusove návuke i doszégnejo Krisztusovo miloscso.

To je osztra duzsnoszt katolicsanszke Cérkvi; ár zato je nasztávléna, naj vsze lüdi pripela na szpoznanje Krisztusovih návukov, k právoj veri. „Ki de vervao ino sze okrszti, zvelicsa sze; ki pa ne de vervao, szkvari sze“, to právi vekivecsna pravica, Jezus Krisztus. Ali csi je to isztina, te túdi vszi lüdjé morejo priliko dobiti na to, ka do vervali; i to priliko njim je duzsna dati katolicsanszka Cérkev, najmre duzsna njim je vszem predgati evangelium, to je njéna miszijonszka duzsnoszt. Zató je katolicsanszka Cérkev pred Bogom odgovorna za vsze lüdi. Ár Jezus je njo ne zaman posztavo za szvetloszt szvejta, nego naj zaisztino szvejti vszem lüdem z návukami práve vere; ne jo je zaman posztavo za szvojo naszlednico i namesztnico, nego naj vu isztini hode lüdem pot, pravica i zsitek, naj njim bode dobra pasztéica, stera zoblodjene ovsice k njemi pripela. Tak je Jezus teh nebeszkih talentov szvojoj Cérkvi ne za lepotijo dáo, nego naj zs njimi lüdi v nebésza pripela.

Nadale mi povdárjamo, trdimo, ka je nasa Katolicsanszka Cérkev jedino zvelicsávna. To niti nemre inacsi biti, ár je ona jedino práva Krisztusova Cérkev; bozsa miloscsa vu lázsi, vu krivom návuki ne poszveti lüdi. Ali csi jedino katolicsanszka Cérkev zvelicsa, te je tüdi duzsna glédati, naj vsze lüdi zvelicsa. Sto drügi de szkrbo za to, csi ona ne? Vszi lüdjé sze morajo ino sze scséjo zvelicsati; i vu tom velikom dugovánji szvojega zsitka vszi potrebüjejo jedino zvelicsávno Cérkev; ona je pa duzsna vszem na pomocs biti vu iszkanji zvelicsanja. Za vszákoga csloveka, escse za toga najbole zavrzenoga pogana vu ednom nepoznánom koti szvejta je to najvékse pitanje szrecsna ali neszrecsna vekivecsnoszt. Sto de mogo prenásati odgovornoszt za neszrecsno vekivecsnoszt szamo edne düse? I kak de mogla katolicsanszka Cérkev nosziti odgovornoszt za jezér pa jezér million düs, sterih zvelicsanje je Jezus vu njéne roké polozso, kda je pravo: Idi i vsi vsze národe i krszti je, pelaj je v nebésza; tü más klücese nebész, niscse drügi jih neima! — Kak velika je miszijonszka duzsnoszt katolicsanszke Cérkvi!

Nadale vszáki cslovek je duzsen vu právo Cérkev notrisztopiti. Ki to duzsnoszt szam rad zamüdi, szí vekivecsno kastigo szprávi. Ali rávno tak osztra je tüdi duzsnoszt práve Krisztusove Cérkvi, naj sze vszem lüdem szpoznati dá, naj vszi májo priliko njoj sze pridrüzsiti, njéne kotrige posztánoti. — „Ite i vsite vsze národe“ — to zapoved more szpunití katolicsanszka Cérkev, tak do vszi lüdjé meli priliko njoj sze pridrüzsiti. Szvéti Paveo apostol to duzsnoszt etak szvedocsi: „Kak do vervali v tisztom, od koga szo ne csüli? Kak do pa csüli brez predgarov? Kak do pa predgali, csi jih ne poslejo?“ (Rim. 18. 14.)

Koga duzsnoszt je pa poszlati predgare? Tisztoga duzsnoszt, komi je Jezus to pravo: „Ite i vsite vsze národe“. To je pa Jezus szvojim apostolom, szvojoj Cérkvi

pravo. Tak je Krisztusova Cérkev duzsna poszlati miszjonare po celom szvejti, k vszem národom.

To miszijonzsko duzsnoszt je katolicsanszka Maticérkev tüdi vszikhár szpunjávala. Apostolje szo vmrli, na njihovo meszto szo drügi miszijonarje sztopili. Zse vu drügom sztoletji po Krisztusi vidimo goszte krisztjanszke obcsine vu vszeh országaj okoli Medzemszkoga Morja. Vu zacsétki strtoga sztoletja je pa zse tak veliki del rimszkoga caszarsztva krscsanszki bio, ka je Konstantin caszar 313-ga leta zákou vödáo, poleg steroga sze krscsanszka vera za drzsávno vadlúvanje szpozna. Krisztusovi navuki szo sze ne szami od szébe tak hitro rászirjávali, nego sli szo na vsze kraje pobozsni miszijonarje, ki szo poganom predgali evangelium. Teda szo ne szamo popevje bili miszijonarje, nego drügi krisztjáni szo tüdi za szvoje duzsnoszt drzsali bozse králesztvo rászirjávali. Vszem je gorela vu szrci recs Jezusova : „Ite i vsite vsze národe“. Poglavárje szo predgali szvojim podlozsnikom, kak na priliko szvéti Domiter, oszkrbnik Greskoga országa, ki je zatogavolo manternisko szmrt gorizeo. Oficérje szo predgali szvojim vojákom, kak na priliko szvéti Szebescsau generál, szvéti Maurus polkovnik. Proszti vojácje szo vesili na krscsanszko vero szvoje tivárise ali kameráde, kak na priliko szvéti Theodor, szvéti Florián. Szluge szo predgali szvojim goszpodárom, szlúzsbenice deci szvoje goszpé. Kelikokrat sze je zgodilo, ka szo ednoga krisztjána vu vozo záprli, i on je tam vsze pogauszke voznike na krscsanszko vero preobrnó ?

To je bozse szvedocsansztvo katolicsanszke Cérkvi, ka je ona práva Krisztusova Cérkev, ár je mogocsa bila cele pogauszke národe na krscsansztvo preobrnóti. Cslovecsa mocs, cslovecsi trüd i cslovecsa modroszt bi níkdár ne prineszla toga velicsánszkoga szadü. Katolicsanszka Cérkev je pa brez orozsjá, brez zemelszke modroszti, szamo sz predganjom evangeliuma krotke, ponizne, lübeznive,

trezne i csiszte krisztjáne napravila iz divjih germánov, iz grozovitih vogrov, iz prekanjenih gallov, iz neszmilenih gorszkih i morszkih roparszkih plemenov. Iz krvolocsnih, groznih pogánov szo nasztanoli kraszni kršcsanszki národje, steri szo nebészam jezér pa jezér szvetnikov dáli. Tei izobrázseni kršcsanszki národje szo szijájno szvedocsansztvo za to, ka je katolicsanszka Cérkev vu isztini zmoszna národe pokrisztjániti, izobráziti i lice szvejta premeniti, i szamo ona je mogocsa to vcsiniti ár je to duzsnoszt i zmosznoszt Bog szamo njoj gorinalozso. Záto je katolicsanszka Cérkev miszijosztvo vszikdár za szvojo glávno nalogo drzsála. Poganom miszijosnare posilati, njé na kršcsanszko vero preobracšati, to je edna glávna duzsnoszt katolicsanszke Cérkvi, stere csi nebi szpunila, tak bi szlednjo volo, zapoved Jezusovo zanemárila.

Katolicsanszki lüdje morejo znati, ka je miszijosztvo ne kákse zasšébnó delo nisterih pobozsnih lüdi, nego jávno opravilo katolicsanszke Cérkvi. Miszijosnarje neidejo szamo z lübavi do pogánov k njim, nego záto, ár je to duzsnoszt katolicsanszke Cérkvi. Záto katolicsanci miszijosztva ne szmejo za kákse tújinszko delo drzsati, nego morejo je za szvoje lásztno delo drzsati. Záto sze vszi katolicsanci morejo brigati za miszijosztvo, ár miszijoszka duzsnoszt je duzsnoszt cele katolicsanszke Cérkvi. I ka je cela katolicsanszka Cérkev? Vszí katolicsanci sz szvojimi cérkvenimi poglavárami vküp. Tak miszijoszka duzsnoszt ne tezsí szamo rimszkoga pápo, püspeka i miszijoszke pope, nego vsze katolicsance navküp.

Ali eden zaszeben katolicsánec je za miszijosztvo ne odgovoren. Ár szvéto Matercérkev od Boga nasztávleni poglavárje ravnajo i tak szo túdi tei poglavárje odgovorni zato, kak sze szpunjáva duzsnoszt katolicsanszke Cérkvi proti pogánom. Apostolje szo bili ti prvi poglavárje katolicsanszke Cérkvi. Pa csi szo rávno vszi apostolje od Krisztusa dobili puno oblászt predgati evangelium vszem

národóm, itak je med njimi szvéti Peter zacsno ravnati miszijoszko delo, on je ob prvím zacsno predgati poganom i on je ob prim zeo gori pogane med krscsenike i na njegovo povelje szo szí apostolje razdelili poznáni szvejt. Od onoga vremena pa, kak je Peter v Rimi goriposztavo szvojo sztólico, szo szkoro vszi miszijonarje z Rima vöprisli, z Rima poszláni bili. Szvéti Peter je dobo od Jezusa zapoved, naj bode najvisji pasztér vszeh miszijonarov i vszeh Krisztjánov. Trikrát ga je pitao Jezus: „Simon, szin Jonása, jeli lübis mené bole, kak ovi?“ I kda je Peter trikrát potrho: „Goszpodne, ti znás, ka lübis tebé,“ te njemi je pravo Jezus: „Pászi ágnjece moje, pászi ovce moje.“ To je: da ti mené bole lübis, kak ovi apostolje, záto tebé posztávím za najvisjega pasztéra moje csrede, vszeh národov, ár szo oni vszi moja csreda; csi lübis mené bole, kak ovi apostolje, pokázsi to sz tem, ka bos verno, zveszto pászo moja csredo, ka bos szkrben pasztér za vsze národe! Szvéti Peter vu szvojem naszledniki, vu rimszkom pápi dale zshivé. Naszlednik szvétoga Petra, najvisji pasztér národov, on je odgovoren za miszijosztvo poganov. I naszledniki szvétoga Petra, rimszki pápovje szo miszijoszko duzsnoszt zveszto i verno noszili. Csi bi Jezus zdaj zncvics pitao naszlednika szvétoga Petra: Jeli lübis mené? — nebi trbelo njemi szamomi odgovoriti, ár bi naprej sztopili katolicsánszki národje od vszeh krajov szvejta ino bi odgovorili: Da Goszpodne, on lübi Tebé; on nam je poszlao miszijonare, steri szo nam prineszti veszéle navuke Tvojega evangeliuma; on nasz je pripelao vu Tvoje králesztvo, vu szveto Matercérkev; mi vszi szvedocsimo, ka on lübi Tebé, ár szpunjáva Tvojo szlednjo volo, vcsi vsze národe.

(Dale.)

Szakovics József.

Szpominajmo sze sz purgatorjumszkij dūs!

Dūse tisztij preminocsij, ki szo v bozsoj miloscsi preminoli sz toga szveta, pa szo za szvoje grehe v zsvljenji nej zadoszta vcsinili, pridejo v purgatorjum, ge sze prlé ocsisztijo pa te idejo v nebeszko králesztvo. Ocsicsávlejo sze pa po grozni mokaj pa velkom trpljenji, v sterom trpljenji morejo osztáti tak dugo, pokesz sze njim zevszema ne zbrise kázen, stero njim je odmerila bozsa pravicsnoszt.

Szvéti ocsácje nasz vcsijo, ka szo v purgatorjumi velke moke. Lakoto pa zséjo pa ogen morejo tam dūse trpeti. Znáno nam je tūdi, ka csloveki v szmrtnoj vōri pretecsé csasz zaszlūzszenja, pa szí po szmrtni vecs nikaj nemre zaszlūzsiti za dūsno zvelicsanje. Záto szí dūse, stere szo v purgatorjumi, szamé tūdi vecs nemrejo pomágati, ka bi sze njim olejsalo pa prekrátilo trplenje. Pomágamo njim pa lejko mi, ki szmo scse v zsvljenji.

Szvéta maticérkev nasz na to vecskrát opomina pa nam dávle za to prilike. Vszaki vecsér po zdravojmarji csūjemo, ka pozvoni z málim zvonom. Sz tem pozvonjenjom nasz opomina, ka bi molili za preminocse. Podelila je vnoge odpūsztké, steri sze lejko darūjejo za purgatorjumszke dūse. Vcsi nasz tūdi, naj poravnámo za pokojnimi, csi szo kaj duzsni osztali; naj za njé darūjemo szvéto meso, csi nam je znáno, ka szo jo gda po lásztnoj krivdi zamūdili eli tá pūsztili itd.

Nájbole nasz pa opomina szvéta maticérkev na déu

Vszej vernij dšs, ka bi molili za dšse nasij preminocsij. Szpominajmo sze záto na té dén z preminocsij, nej szamo sz tem, ka njim okinesimo grobe pa vŰzsgémo na njij szvecse, liki sze szpominajmo zs njij v molitvaj. Molmo za njij dšse, stere szo znábiti v purgatorjumi, ka sze hitrej odszlobodijo trplenja pa pridejo v nebésza, ge do sze te one tšdi za nász molile.

Da sze pa naj nebi sto najseo med nasimi estevci, ki bi dvojio v purgatorjuni, záto napisemo tš eden dogodek z novesij csaszov, steri dogodek nam jasno poszvedocsi ka jé purgatorjum, pa ka dšse v njem trpijo velke moke.

Escse nej dávno, ka je mrla pobožsna redovnica pa je prisla v purgatorjum; naszkori po szvojoj szmrtil je pa pokazala, kak sztrasno trpi. Zgodilo sze je to oktobra 16 leta 1859. v Folinji na Taljánszkom. Lšdjé szo ze vszej krajov odili glédat pa pozvedávat po tom dogodki; visesnja cerkvena oblászt je tšdi dála té dogodek szpreglédnoti pa je potrdila, ka sze je reszan vsze tak zgodilo, kak je tš popiszano.

V szamosztáni trétjega réda szvétoğa Franciska v Folinji je zšivela szesztra Trezija Geszta; rojena je bila v Basztiji na Korziki leta 1797, pa je v szamosztán prisla februára leta 1826. Vecs let je bila vucsitelica malim novicijam, pa je tšdi na szkrbi mela tiszto málo perilo, kak je májo szesztre po szamosztánaj.

Szesztra Treza je bila vszem zgléd v gorécsnoszti pa v lšbéznoszti do szvojega blizsnjega. Njéni szpovednik je vecskrát pravo, ka sze nikaj nebi csšdivao, csi bi Bog po szmrtil zs njov kakso csšdo vcsino. Oktobra 4. leta 1859. je nanágli mrla; vdaro jo je bozsi zslak.

Meszto preminocse Treze je zaj mogla szesztra Ána Felicitász meti na szkrbi perilo. Dnéva 16. oktobra, to je 12 dni po Trezinoj szmrtil, je sla szesztra Ána Felicitász v tiszto klet, ge je bilo perilo. Rávno je stela notri sztopiti, gda zacsšje milo zdhávanje, stero je prihávalo vš sz kleti. Malo sze je presztrásila pa je hitro sztopila v klet, szamo ka nej vidla nikoga. Zaj sze je znova zacsšto zsaloszten jocs; szesztro, stera je inda nej bila bojécsa, jo je zaj obhájala groza. „Jezos, Marija — je zakricsala — ka je to?“ Komaj je to povedala, pa zse právi nikak z

milim glászom: „O moj Bog, kelko trpim;“ Presztrásena szesztra je zaj včaszi szpoznala glász szesztre Treze. Klet je zaj napuno go szti din, tenja szesztre Treze je pa sla kre zida prti dveram. Gda je do dvér prisla, je právila z mocsnim glászom: „Tü je znamenje bozsega szmilenja!“ Gda je to právila, je vdárila z dlánjov po dveraj, pa je te preminola. Na vrátaj je pa osztao szled njéne práve roké, kak da bi ga sto z zserécsim zselozom zszésgao v lesz.

Szesztra Ána Felicitász je vsze drevéna grátala od szamoga sztrahá. Zácsala je kricsati pa na pomocs zvati. Edna szesztra je včaszi pribezsala k njoj v klet, drüga za njov, pa szo v krátkom császi vsze szesztre tisztoga szamosztána tam bile. Vsze szo csütile düj zszésgánoga leszá pa szo presztrasene pitale, ka sze je zgodilo. Szesztra Ána Felicitász njim je povedala vsze, ka je vidla, pa njim je pokazala tüdi znamenje na dveraj. Vsze szo naednok szpoznale roko szesztre Treze, od stere szo znale, ka je mela cilo málo roko. Bezsale szo nato sz kleti v cérkev, ge szo celi dén pa celo nocs molile za pokojno szesztro, za njo szo delale pokoro pa na drügi dén za njo darüvale svéto precisicsávanje.

Po meszti sze je hitro razsirilo, ka sze je zgodilo pri franciskánkaj, pa szo po drügi szamosztánaj tüdi zácsali moliti za pokojno Trezo. Gda je pa 18. oktobra vecsér szesztra Ána Felicitász sztopila v szvojo szobico, ka bi sla pocsivat, jo nikák zazové po iméni: szpoznala je glász szesztre Treze. F tisztom hipi sze je prikázala blescsécsa szvetloszt, ka je bilo v szobici tak szvetlo kak vudné, pa je Ána csüla, kak je szesztra Treza z veszélím glászom právila: „Mrla szam v pétek, na dén trpljenja Goszpodnovoga, pa je zaj pá pétek, gda idem v nebésza. Noszi verno szvoj krizs, boj mocsna v trpljenji pa lübi szirmastvo!“ Zatem je scse veszélo právila: „Z Bogom, szrečno!“ -- Obdáó jo je beli szveteo oblák, sla je prti nebészom pa je preminola.

Dnéva 23. oktobra szo zacsnoli té dogodek preiszkávati. Odkopali szo grob szesztre Treze; primerjávali szo njéno roko z tisztim zszésgánim znamenjom, ka je bilo na dveraj, pa szo dognali, ka je to zszésgáno znamenje napravila roka preminocse szesztre Treze.

Piszáteo, sz steroga knige¹⁾ je té dogodek zéti, je poszlao pizmó püspeki v Folinji, pa ga je proszo, naj njemi napise, kak sze je vsze zgodilo. Püspek njemi je pizsao dugo pizmó pa njemi je poszlao tüdi kep, na sterom je dol bilo zéto znamenje, stero sze nahája na dve-raj. V pizmí je püspek tüdi napiszao, zakaj je mogla szesztra Treza telko trpeti. Gda je právila: „Moj Bog, kelko trpim,“ je dosztávila, ka sze je v nisterni recsáj pregresila proti szirmastvi, stero zapovedávlejo szvéta redovna pravila.

Dve resznici lejko cstémo sz té zgodbe: oprvim je isztina, ka jé purgatorjum, pa ka düse v njem reszan sztrasne moke trpijo, bole sztrasne kak szí je mi miszliti moremo; drgocs pa tá zgodba právi, ka bozsá pravica tüdi mále grehe osztro kaznúje v purgatorjumi.

Drági cstevec, ki szí to precsteo, szpominaj sze goszto z düs v purgatorjumi, szlászti pa na dén Vszej vernij düs; boj.sze pa tüdi, ka ne prides szám gda v purgatorjum, záto sze ogibli, nakelko je li mogocse, vszakoga greha!

¹⁾ Die Lehre vom Jegfeuer. P. F. R. X

Escse kaj od szvétkov.

Vnogi szo sze izda ne pomirili za volo zbrisanja szvétkov, csi li, ka njim je zadoszta raztolmasceno bilo celo delo. Pa mo je mi dühovnicje drzsali, csi vi verni pridete; — zakaj pa te telko gucsá? Ki pa drügi poszel má, koncisi ne bode greha meo, csi ne bode szvetio, to je pa znám tüdi kaj?

Pa znáte, ka je nájbole csüdno? Ka sze rávno tisztí lüdjé jocsejo nájbole za zbriszane szvétké, steri szo nájvecs gucsáli proti te, kda szmo oglászili okrozsnico pápovo od gosztoga precisiscsávanja! Jeli, ka je csüdno to.

Ki vszaki dén k szv. precisiscsávanji pride, on vszaki dén szvétek, velki-velki szvétek má, ár on vszaki dén zarocsenjé Jezusovo obszlüzsávle z szvojov düsov. Pa ki vszaki tjeden koncisi ednok sztopi k sztoli Goszpodovomi, on vu tjédni ednok koncisi naprávi szebi velki szvétek, velko düsno veszélje!

Jeli, ka szo té nas pápa meli jus zbriszati 7—8 szvétkov, steri szo nam dopüsztili vszaki dén szí tak velki szvétek napraviti!

Inda szveta szo bilá vu vszakoj obcsini drüztva, cehi i t. d., stera szo dalá vecskrát vu leti szv. meso szlüzsi pa szo te vsze kotrige sle eden vecsér prle k szpovedi, drügi dén pa pod szvojov zasztavov k szv. mesi ino precisiscsávanji.

Zdaj scse tüdi szo cehi, marijászka, skapulerszka, rozsnovenszka, szv. Alojzia, szv. Orsálie drüztva; szo bratinsztva Oltárszkoga szvesztva, szrca Jezusovoga, je III. réd szv. Ferenca, pa sto bi vsze znao eti popiszati. Pa vsza eta obcsinsztva dájo szv. meso szlüzsi, szamo ka je pri tej mesaj cérkev prázna pa kotrig drüztva niti pri szpovednici, niti pri precisiscsávanji ne viditi. Vej pa csi sto tak rad szveti, kde je on na ete szvoje szvétké?

Inda szo lüdjé obdrzsávali szvoj rojsztni dén, obdrzsali

szo god szvojega krsztnoga i férmanzskoga patrona, obszlü-
zsávali szo god szmrti szvojih pokojnih pa szo na vsze
ete gode k szv. mesi sli, szo sze szpovedali ino precsisztili.
— Kde szo pa zdaj tej lüdje?

Düsa krscsánszka, sz pámetjov szlüzsi Bogi, pa sze
te k tomi vszemi nazájprivádis, pa ti te ne bode zsao za
to, za stero je szv. ocsi pápi szamomi tüdi zsao, ka szo
prisziljeni bili za volo szlaboga szveta nisterne szvétke
zbriszati, ár szi te ti naprávis szvétek vszikdár, kda ga
tvoja düsa zselna gráta pa csi ti prijátli pri deli osztánejo
na ete tvoje szvétke ino ti zsená szamo kruple szpecsé,
ár ne ima csasza za volo dela szvétesnjega obeda priprav-
lati, bos ti li szvétek meo vu szrci, ár bos celi den esüto
vu szebi, ka szi sze znova blizse prikapcsó z düsov k
tvojemi Bogi.

(bi.)

Nezmerna lepota preszv. Szrca Jezusovoga.

Escse to náj na kráci omenim, kak je Jezusovo milo Szrcé do szvojih zveszto v trpljenji neszrecsi, ge sze lejko náj lepse pokázse prijátel-szka zvesztoba. Tü dela Jezus, kak nieden drügi prijáteo. Návadni prijátelje le trostajo, tanácsivajo to i ovo, tü pa tam tüdi kaj pomagajo, csi njim je mocgese-Jezus je pa zeo krizs na ramo, ga neszeo na goro Kalvárijó ár je na njem mro, v nedopovedlivi bolecsinah, i tak je szám présztao, ka je pri trpljenji náj hüjsega i szam szpio ka je náj britkejsega: za drüge je osztalo ka je lejko i szladko.

Da de pa sto razmiti mogeo i szküszi ka szan rávno zdaj napiszao, more biti szam Jezusov zvoleni prijateo. Brezi racsuna je taksi, ki to zse iz lasztivne szküsnje znájo. Szv. Treza je dosztakrát zazvála: „Trpeti ali pa mrejtí“; edna drüga szvetnica je pa scse celo pravila: „Ne mrejtí liki trpeti.“ Szmrtné tezsáve je Jezus szam présztao v neizmerni grozovitoszti, njegoví prijátelje govorijo na zádno vöro: „Nigdar nebi vervao, da je mrejtí

tak szladko,“ Szv. Francsisek imenŋje szmrt szvojo szesztro i vu szlavnoj szuncsnoj peszmi szpevle: „Bodi posaszten, o Goszpod, za naso szesztrico, telovno szmrt“ itd, Pitaj teda tiszte ki szo szami sz taksov szladkosztjov szkűszili, kak milo je Jezusovo Szrcé szvojim prijátelom ; ali scse bole, szkusaj szam priti do zvisene Jezusove lűbezni ár tűdi tebé zselé med szvojimii prepricsao sze bos szam.

Pa med tem, gda lűbleni Jezus szkazsűje takso odlicsno lűbezen szvojim obranim zvesztim dűsam, ne pozábi tűdi na szvoje vucsenike nizse vrszte. Vsze tiszte, ki vnjega {verjejo i njemi szlűzsijo, tak lepo imenűje szvoje ovcé, szamoga szebé pa dobroga pasztéra ; pa tűdi Ágnjeca sze dá imenűvati, da bi tem lezsi vszi szpoznali milobo njegovoga Szrca.

I kak milo sze csűje glász predobroga pasztéra, gda má vűpanje novo ovco privabiti vu szvojo ovcárnico. Nikodemus pride v kmicsnoj noci knjemi i vcsaszi ga zacsne vcsiti. Pa kak prizaneszljivo je njegovo vcsenű. Kak krotko odgovarja na njegovo dvojlivo pitanje, da bi ga do pravice pripravo.

Pri Jakopovom sztűdenci nájde Szamarijánko gresnico. On zná za njéne grehe, zná pa tűdi za iszkro dobre vole, stera scse jé v njenom gresnom szrci. Zacsne sze zsmetnoga dela, szpreobrnoti zasztarano gresnico. I kak raho kak prizaneszljivo! „Csi bi proszti dűhovnik“, pise eden pobozen pizács, „meo mogocsnoga vladávca pripeleti k szpoznanji pravice i k pobolsaoji zsvljenja, nebi mogeo ravnati bole prizaneszljivo i bole szpostljivo, bole milo i szkrbno, pravo bi szkoro, bojazleveise, kak ravna Goszpod nebész i zemle, Bog i cslovek, v neizrecslivih lűbezni szvojega Szrca z nevolnov zsenov z Szihara,“ vsze sze tű godi brezi sűmenja i kricsanja. Vucsenicje szo odislí vmeszto po jeszti ; szkrma jo scsé opomniti njéni

grehov ka nade ocsiveszno oszramotena, da sze njoj ne kráti dobro imé, csi ga scse kaj má.

I potom jo po mali pripravi do szpoznanja i zsalüvanja. Naj prvlé jo proszi on vodo, ki má oblászt nad vszemi sztüdenci i potoki, pri tom pa miszli na njeno gresno düso; „vodo mi daj“ veli, miszli pa szvoje navadno „moj szin moja hcsi, daj mi szvoje szrce?“ I na njéni odgovor: „kak mores prosziti mené vodo ti, ki szizsidov?“ má Jezus le krotke recsi nebeszkoga návuka i nebeszkih oblub, tak dugo da jo nazádje pripela do právoga szpoznanja ár njoj naravnoszt pove: „Jaz szam Mesijás, ki szteboj govorim!“ I tak sziz je pridobilo nájmileise Szrcé predobroga pasztéra novo ovco i po njoj scse doszta drüghih. Tak sziz pridobiva scse gnjesz dén vedno nove ovcé te nebeszki pasztér.

Gvüsno szte zdaj radovedni, kak sze je to najmileise Szrce oponásalo med neprijateli i hüdobnezsi. Csi sto poszlüsa ali cste osztre recsih, ki jih je vecskrát govorozarizeusom, bi sziz zna biti na prvi pogled vtegnomiszliti, ka do szovrázsnikov pa Szrcé Jezusovo ne bilo tak prizaneszlivo. Ali premiszlite bole na tenko.

Jezus je vszemogocsni Bog, ki ma vszoz nebeszko i szvetovno mocs, vu szvojej oblászti, vu szvojih rokah, kak nan je to poganszki sztotnik po domacse ovak, ali oszuplivo dobro razlozso. Miszlo je naimre, kak more vojak priti, ali pa oditi, csi njemi zapove povelnik, ali pa hlapiec vsziniti brezi zgovora, ka njemi veli vért: tak more bogati tüdi naj veksega Goszpoda vszaka bolezen i vszaka drüga sztvár.

Premiszlite teda, keliko pripomocskov i sztrasnih kastig na szvoje szovrázsnike je meo Jezus na ponüdbo. Sztreli iz nébe bi jih lehko pozsgao, zemla bi je lehko pozsrla, csi bi le migno, vszaka bolezen bi je lehko pozsrla csi bi le migno, vszaka bolezen bi je lehko szkoncsala, stero bi sziz zvoliti steo.

Pa ne, Jezusovo premilo Szrce szi je zvolilo tüdi do-
szvojih szovrázsníkov raj mileiso skér na szveti,; prepri-
csávne recsih. Poberali szo kaménje da bi vnjega lücsali,
pa ar je nikaj ne recs pomágala, je bezsao i sze szkrio-
on, ki grmenji i blizkanji zapovedávle. V Szamariji ga
vednom kraji neszo steli szprijeti; apostolje szo zvali ogen
z nebész, Jezus je pa pravo: „Vi ne vete kaksega düha
szte“ — pa je so vdrügi kráj.

Pred szodom ga hüdoben hlapec vdari szpesznícov,
onbi ga bar lahko vdaro szcsarnov szmrtjov, pa za takso
vnébo krecsecso krivico le ma krotko recs: „Csi szan kri-
vico govoro poszvedocsi, csi szan pa pravico zakaj me
bijes?“ Gda je na krizsi viszo v naj hüjsi bolecsinaj, szo
sze scse celo njegove kárajocse resznobne recsih od prvle
szpremenile v ponizno molitev: „Ocsa odpüszi njim, ar
nevejo ka delajo!“

Csi scse premiszlite, da szo sze njemi scse naj véksi
szovrázníki szrca milili, tak, da je celo jokao za volo njih,
zato ar je naprej vido kak grozovito bodo pokoucáni:
mi bote gvüsno vervali, csi pravim, da nasz szovrázs-
niki Jezusovi szkoro scse bole prepričovno vszijo kak nje-
govi náj bolsi prijátelje, da je bilo Jezusovo Szrcé isztina
zmed vszeh naj mileise.

Milo csütenje Jezuzovoga Szrca sze nam nazágnje scse
prav lepo kázse, csi ga glédamo nazocsi zsalosztnih i
trpecsih. Zse po natüri je njegovo Szrce tak dobro (Hebr.
2. 17.): ali lasztivna szkusnja — po cslovecse szoditi —
ga nam je vcsinila scse mileisega. Vej szi szkoro nemremo
misliti nevole i britkoszti i zsalosztí, da je njegovo Szrcé
nebi obcsütílo vnájveksoj meri. I szrcé, stero szamo szkuszi,
zna ka sze právi trpeti; szrcé stero je szamo noszilo te-
zsáve, nemre osztati brezi csüdenja, gda vidi, da ga no-
szijo drügi: trpljenje je nájbolsa sola za szrcsno csütenje.

Sto nebi bio genjeni, gda cste pri szv. Janosi (Jan.
11), kak sze je bozsi Szin pri grobi szvojega prijatela „v

„dūhi zgrozo“ i z jokajocsima szesztrama i zsalūjocsimi prijatelmi pokojnoga Lázara tūdi szam milo razjokao, da szo nazocsi pravili: „Kak ga je venda lūbo!“ Kak velicsasztno sze nam kazse Jezusovo Szrce o tisztom hipi, gda je sztrosta punimi recsmih: „Zsena ne jocsi!“ najmszkaj dovici jedinoga szina palik zsvoga zrocso! I keli kokrát sze v evangeliumi cste da je bilo od szmilenja genjeno njegovo Szrcé!

Zdaj vūpam, da szí do cela prepričan da je Jezusovo Szrce naj mileise. Bog daj, da bi ti to cstenje pálik povéksalo tvojo lūbezen do bozsega Szrca!

Disc.

Krscsánszka mati.

Prva lejta.

Zgojitev sze more szigdár nanásati na narávo deteta, na njegove lásztnoszti pa zmozsnoszti, stere sze pri vszacom csloveki locsijo. Nisterna deca szo brzna náгла, drüga szo pa pocsászna pa nemarna. Dobra mati more to vsze pred ocsmi drzsati, záto ka sze po tej lásztnosztaj ravná tüdi zgojitev. Paziti more záto :

1. Kakse je dete, kak sze oponása, gda sze njemi kaj zapovej, gda kaj dela pa gucsi. Pri tom razlocsimostiri vrszte.

a) Nisterna deca szo jako na vsze navrzsená pa szo náгла, vsze vidijo pa csüjejo, szigdár sze szmejëjo pa norije delajo, vsze je veszeli. Mati more szigdár odgovárjati, zakaj to pa kak to. Csi dete kaj lepoga vidi, pozábi na vsze drügo. Navrzseni szo na vsze dobro, vsze radi zacsnejo. Pa taksa deca szo navádno povrsna, to je ka delo oprávjijo szamo sz toga véksega. Ka szo sze hapili delati, tiszto te hitro tá püsztijó, vcsaszik sze vszega zadovolijo, sztanovitnoszti nemájo. Takse vrocsekrvno dete lejko ba-

ratá ze vszemi, mati je má rada, pa tüdi rado boga. Ednok bo zs njega dobro dete, csi mati njegovo lejkomislenoszt, povrsnoszt pa zslabránje po pámeti zatira. Taksemi deteti nigdár neszmi dopüsztití, ka bi zacsnjeno delo povrglo. Tüdi radovednoszt pa brbravoszt njemi more v právoj meji ohrániti. Gda scsé vsze delati, sze njemi more delo pametno odlocsiti. Nej dobro, csi dete kázse velko veszélje do kaksega dela, pa je te od toga po szili krej odvrnémo. Neszmimo pa nigdár nalagati deteti taksega dela, ka preszéga njegove moci. Mati naj pázi, ka nede pri taksem deteti prevecs nepotrpliva eli pa osztra. To bi bilo kak szlána za mládo szcré. Kem bole je dete na vsze navrseno, tem bole naj bo mati mérna. Nigdár sze neszmi vdati detecsoj radovednoszti, stero szigdár scsé kaj novoga csüti pa zvediti. Zavolo igrács sze delo neszmi zamüditi. Csi sze za mlada vszega hitro zadovoli, te szledkar nigdár nede vecs za delo. V soli dosztakrát vidimo takso deco, od stere szmo nájvecs csakali, pa da je mati njüvi lásztnoszti nej znála na haszek obrnoti, záto je nej posztalo zs njij to, ka szmo csakali.

b) Drügi szo batrivni, vsze vüpajo, sztanóvitno delajo, pa sze radi kregajo, szigdár scséjo, ka bi vsze po njüvom bilo, vszem scséjo zapovedávati pa povszédi scséjo biti prvi. Zse za mlada sze drzsi zavelko takse dete, je szvojejlávno pa császtizselno, császi tüdi neszmileno proti drügim. Taksa deca rada mantrájo zshivino pa vsze koncšajo, ka szamo morejo. Pri taksoj deci szi naj mati ohráni mérno odlocnoszt. Vszeli more materina recs valati. Pázi naj na tovarsijo pa na drügo deco, s sterov sze zmenjajo. Csi je to dobro, te sze vnoga hiba tá püsztí. Pa da takse dete rado dela, njemi mati more dávati delo, nájbole ga pa naj vcsi zatajüvanja z lásztnim zglédóm. Naj ga navcsi zarán delati zavolo Jezosa Krizsanoga. Naj njemi právi: „Jezos je bio tak ponizen, v tak velkom trplenji, pa je bio Sziu bozsi! Boj njemi reko ti podobén“. Tüdi návuk

od matere Marije tū vno go haszni. Vcsi ga naj zse v mladostzi, ka je zmága szamoga szebé pa lásztne pozzselivoszti reszan nájzsmetnesa, pri Bogi pa zaszlúzsi nájvéksi nájem.

c) Zsmetno je ravnati z decov, stera sze za niedno recs ne brigajo, szo nemárni pa za vsze mlácsni. Za delo takse dete ne mára, csi sze njemi kaj obecsa, osztáne mlácsno. Nájvecskrát pa scse te roditelje zanemárijó takse dete, gda zse nemajo vecs vüpanja, ka bi prinjem mogli kaj doszégnoti. Ovak szo pa taksa deca potrpliva pa pametna; roditelje lejko baratájo zs njimi, csi je szamo pri méri püsztijó. Zs njimi sze ne dá opraviti nej doszta do broga pa nej szlaboga.

Takso deco more mati szigdár g deli nagovárjati. Takse dete naj pomága domá, naj sze vcsi, naj hodi v solo szkrbno, csi njemi je sola rávno nej prijátelica. Mati njemi naj doszta pripovedávie, pa naj gléda, ka dete sole ne zamüdi.

d) Nesterna deca szo pa prevecs zamislena, szkoro szigdár tuzsna, ne razmijo nikse norije, szo rada szamá, scse nancs materi jako rada ne zavüpajo, za vsze szo jako obcsütliivi, vecskrát tüdi nevoscscéni pa nezavüplivi. Csi taksem deteti sto kaj právi, te vsze zameri, sze rado jocse, pa je nájráj ge szamo. Takse dete je pomilüvánja vredno, je nájvecskrát betezsno Csi scse te mati zs njim hüdo rávná, csi sze deré nad njim pa ga bije, ga v málom császi szprávi v grob. Do taksega deteta more meti mati velko lübézen, more vecskrát prinjem biti, pa more kázati prtí njemi veszélje pa potrplivoszt. Ne dopüszti, ka bi ti sto takse dete ponikoj meo pa sze zs njega norca delao, záto ka szo taksa deca na telo gledocs nájvecskrát szlaba, pa sze nájdejo vesászi lüdjé, ki miszlijó, ka sze za toga volo szlobodno zs njij sengárijó. Szkusaj taksemi deteti obiditi zavüpanje, ka ti nikaj nede zakrivalo. Csi ti szamo povej, ka njemi jé, de zse vcsaszik bose. Ne delaj sze norca

zs njegovij neszpametnij miszli pa szkrbi, záto ka ti drgocs te nikaj ne zavüpa.

Pa pri deci je navádno niedno nej takse, ka bi lejko od njega pravili, ka rávno v to eli pa v ono vrszto szpáda. Má pa szkoro vszeli glávna znaménja edne eli drüge vrszte, z drügij pa vecs eli menje zmejszi. Mati naj szkrbno pázi na szvoje dete szlászti pri lodingi pa gda zdrügimi guesi, záto ka sze njoj te dete nájbole pokázse, kakse jé, pa te naj po tom szpoznanji ravná szvoje delo. Vszako dete pa má doszta lepíj zakládov pa tüdi doszta zájov. Vszako dete má vecs dobrij zmozsnoszti, stere naj mati goji pa poveksávle, má pa tüdi doszta szlaboga, ka more mati vötrebiti.

2. „Kaksi je ocsa, taksi je szin, kaksa mati, taksa hcsi“.

Velkoga pomena je záto pri deci; kakse naráve szo roditelje. Nájvecskrát szo deca podobna roditelom na telo gledocs, v hodi, v zadrzsánji, v ocsej, na glávi, ua obrázi, na vlaszej, dosztakrát tüdi v betegaj, stere szo od roditelov podedüvali. Deca szo návadno sztarisom v dobrom pa v szlabom podobna, szamo ka sze szlabo ráj pa bole goszto prime decé, kak pa dobro. Vej právimo: „Szád ne szpádne delects krej od dreva“. Eli pa záto vidite, roditelje, kak potrebno jé, csi vsze szlabe naváde odprávide, pa sze dobrij navádite. Kak szmo zse ednok zapomlili, sze deca pijánij sztarisov nájvecskrát szlabotni, k pijacsi pa k nesisztoszti nagnjeni. Grozne naszledne májo tüdi nisterni neszramni betegi. Gda deca dorasztéjo, posztáne szamá nájvecskrát betezsna, vcsászi tüdi norcsaszta. Záto szí pa more vszaki dobro premiszliti, sz kem naj sztopi v hizsni zákon. Kakso mocs ma materino düsevno szlánje na dete, stero pod szrcomi noszi, szmo zse ednok povedaii. Eden dühovnik, steri je scse med nami, je meo v soli dete dobrij sztarisov, bilo je pa tak csemérno pa k preklinjanji nagnjeno, ka je vecskrat vsze skripalo z zobmi. Pri náj-mésoj priliki je potégnolo vö nozs pa je stelo szmeknoti

szvojega naszprotnika. To sze je jako csüdno vidlo dühovniki, kak more to dete takse naváde biti, pa je pitao ednok njegovo mater. „Povejte mi reko, kak szta vüva zsvivela z vasim mozsam, gda je to dete bilo poprijéto pa rojeno“. Mati odgovori nato: „Goszpod, müva szva bilá v tisztom császi v nájhüsem szovrásztvi, szva sze preklinjala pa szovrászila. Jesz szam te mozsá szkoro nancs viditi nej mogla“. Zaj je te plivános znao, odked szhájajo zsalosztna znaménja pri neszrécsnom deteti. — Szletkar je zse takse podedüvané eli poprijéte hibe jako tesko popravití. Naj sze záto koncsi te zatere vszaka sztrászt, naj bodo csemérje, zsaloszt elipa razburkanoszt, pa naj sze varüjeta ocsa pa mati vszake opojne pijacse, gda sze vpliv roditelov na deci nájbole pozna.

3. Návada.

Zgójitev decé sze more zacsnoti zse vecs let prlé, kak dete v solo ide. Mati zacsne dete vcsiti, sze krizsati, návadne molitvice moliti, pa je kárati, gda kaj lagojega dela. Vnogá mati miszli, ka sze hibe pa szlabe naváde, stere sze pri deteti pokázsejo v prvi letaj, ka sze té hibe szletkar odprávjijo. Pa je nej tak. Deca zacsnejo zse v solszki letaj materi nezáj gucsati, szledkar sze pa za njéne recsi zse nancs vecs ne brigajo. Tü pri taksij je zse zgójitev zamüjena. Vnoge matere komaj te zácsajo zgájati deco, gda bi zse zgójitev prav za prav mogla dokoncsana biti. Vecskrát miszli mati, ka je scse dete premálo za vcsenjé, pa nerazmi. Pa rávno prva leta sze polágajo ti glávni temszki kamli za szledkasnje dobro eli pa szlabo zsvivlenje. Ka je dobroga v deteti, sze more szkrbno gojiti, ka je pa szlaboga, sze more zse rano vötrebíti. Dete sze mora na réd, na pokorscsino itd, zse zarán navaditi; sz tem sze nájvecs doszégne. Doszta bosc pa jé, csi sze zse dete prlé navádi na dobro, kak more prerazmiti, zakaj je tak dobro, kak pa csi je vcsimo szletkar, gda sze nam zsi nescse vecs vigibati.

Vszaka mati zná, kak je zse dosztakrát málo dete szvojejlávno pa okorno. Vcsászi krcsi, vcsászi nescse jeszti eli sze bráni szpát iti záto, ka bi sze njemi szamo dalo ka scsé meti. Tü more mati zse prve meszece zacsnoti dobro voditi volo deteta. Dete te hitro zeme v pámet, ka z jocsom pa sz kricsanjom pri materi vsze doszégne, nje-gova vola pa szvojejlávnoszt je véksa, kak materina pamet. V zibeli zacsne jokati, pa je mati vö zeme. Sto drügi je noszi, pa je more materi dati, gda ona doszta dela má, eli njemi pa dá igracse szlacsice, naj sze szamo dete vtoli. Mati njemi podvori, ka je scse reksi málo pa neszpametno; mati tüdi vecskrát nema csasza, ka bi le szlabij navád odvádila. Csasz miné, pa je práva zgojitev zamüjena. To sze dosztakrát zgodi.

Mati more kak z nájvéksov potrplivnosztjov odvaditi dete tej hib. V prvi letaj je more vcsiti na dobro; hráno njemi naj dávle v dolocseni vöraj, pa nej vszeli, gda sze dete hápi brécsati. Toga réda sze more osztro drzsati.

Dete sze more navaditi, ka de tüho pa pri méri. Csi je dete zdravo, má szüho posztelico, pa je nej lacsno, te lejko méрно lezsi v zibeli. Csi sze hápi jokati, je nej trbej vcsaszi na roke zéti. Gda z jocsom henja, te je zemi na roke. To sze more vecskrát ponávlati, pa dete hitro szprevidi, ka z jocsam nikaj nemre doszégnoti. Szamo pametna, odlocsna materina lübézen doszégne szvoj cio. Da mámo gnjeszdén telko razvüzdane mladine, stera ne mára nej za bozse pa nej za cslovecse zapovedi, szo krvé tüdi neszpametne matere, stere szo szvojo deco v mladoszti nej navadile na pokorscsino.

Rávno ná té nácsin sze more dete navaditi sznajzsno-szti, stere pa, skoda, mati száma vecskrát ne pozna. Cslo-veki je zsmetno pri szrci, gda hodi po tüji krajej pa tam vidi szirmaske hizse, pa szo vsze tak lepe, csiszte, vsze lepo osznajzsene pa pometene, rávno tak sztoli pa klopi szo goszto opráni pa zribani. Pri nasz je pa pri vnogoj

hizsi vsze tak grdo zamázano, hizsa szmétnata, ka sze-
csloveki mrzi v njo sztopiti. Domácsi právjio: „Vsze je-
razvlecseno, zato ka doszta dela mámo.“ Mati száma nema
redü, pa te decé tüdi nevcsi, ka bi meli vsze v rédi pa
v sznági Kelko je pa vredno za szledkasnje zsvilenje, csi
pázi na vsze pa ohráni vsze v lepom rédi. Matere pazte-
tüdi na to, záto ka moremo szami szebé pozdignoti, pa
szi moremo szami szebi pomágati. Csi dete kaj lagojega
vcsini, more szvojo hibo vcsaszik popraviti. Rávno tak
sze more tüdi za vszaki dár zahváliti. Presziljeno je pa,
pa tüdi neopacsno, csi mati kázse zsvoje dete drüгим, kak
reksi zná gucsati pa sze lepo zahváliti. Sz taksim ravná-
njom goji mati v deteti gizdoszt.

Vnoga mati, gda vidi szlabe naváde pri deteti, sze-
tolázsi, vej je reksi scse dete pa sze zse odvádi szlaboga,
gda zraszté. Pa dete od szlaboga odvaditi je szledkar jako
zsmetno, vcsászi tüdi nemogocse. Do pétoga leta more-
zgojitev natelko priti, ka dete vszeli pa vcsaszik boga
szvojo mater. Pripetilo sze je ednok, ka je edna mati bila
betezsua, pa je mogeo osztáti mozs duzse csasza pri deci.
Materé szo prlé deca nigdár nej stela bogati, szo razbijala
pa kricsala, csi je rávno poleg njij sztála. Zaj pa, ka je
ocsa bio prinji, je bilo vsze tiho, vszako dete je vcsaszik
bogalo, ka je ocsa zapovedao. Pitamo zaj: Ge je bio zrok
toj csüdnój szpreambmi? — Deca szo v pámet zelá, ka
pri ocsi sz kricsanjom nikaj ne doszégnejo. Njegovo mosko-
oponásanje je je poméřilo. Znala szo, ka on zaisztino za-
povej, ka ednok zapovej, pa szo ga te vcsaszik bogala.
— Mati, delaj ti tüdi tak.

4. Zgléd.

Lejko je dete na dobro navaditi, csi má vszeli dober
zgléd pred ocsmi. Deteti je zse prirojeno, ka szkusa vsze
tak delati, kak vidi pa csüje od drüģij. Szame recsi nedo-
doszta pomágale, csi mati száma nede kázala, ka sze more-
zapovedano tüdi szpuniti. Dete szigdár jako pázi, ka sze

okoli njega godi. Csi vidi mater, ka potrplivno prenása nájvékse tezsáve pa potрпи z mozsom v vszej nevolaj, te szkusa dete tūdi naszledūvati szvojo mater. Dete vidi, kak aldūje mati zavolo njega eli pa zavolo drūgij domácsij szvoje szpánje pa szvoj pocsinek, premága csemére pa noszi dobrovolno bolesine; to pa nadigávle dete, ka de tūdi tak delalo. Matere, stere szo velke krizse pa tezsáve dobrovolno prenásale, do mele takso deco, stera naprávijo pa doszégnejo velke recsi v szvojem zsvljenji.

Escse doszta vecs, kak sze z lepim zglédom doszégne, sze lejko sz szlabim zglédom pokvári. Pazi záto, mati, na szebé, pa pazi na szvoje dete.

Po A. Obl.

Tretji Red Szvetoga Franciska.

Navuk za november.

Ocsanas . . . . Zdrava Marija . . . Jezusovo preszmek njeno Szrcé resi nasz vsze poszvetnoszti! Marija, kralica reda menjsih bratov, proszi za nasz.

Tretjerednik neszme nigdar pleszati.

II. poglavja §. 2. sze glaszi, *Plesov in nespodobnih gledaliških iger, kakor tudi pojedin, naj se jako skrbno varujejo.*« Gledajmo dnes prepoved o plesi.

Vszaki plesz je tretjeredniki prepovedani. Zrok je ocsividen pred vszakim, ki koliciskaj razumi o pleszi, ki je szamo nistere karajocse recsi csüo proti njemi iz szvetoga pizma, to je od szamoga dobrega Boga i od szvetocov. Cse sze vszaki na pazko opominja proti njemi, kak sze ne bi tretjeredniki, ki szo szi zvolili za szvoje i tüje grehe pokoro csiniti. Morebit sze z pleszom scses pokoriti? Z pleszom, steri je napelao Heroda, da je mozsá

najszvetejšega, szv. Ivana moriti dao, steri je na milijone neduznoszti pokopao, zakonov prelomo, dūs pogūbo? Z pleszom bi scseo pokoro delati, za steroga je Jezusa tak mocsno mucsila trnjava korona, tak neszmljeno razmeszarili bicsi po celom zsvoti? Tiszto scsēs ti delati, kaj je nieden angel ne delao, kaj je vszaki cslovek obzsalūvao, ki je zvelicsani, csesza je prekuno i preklinjao bo na vecsne csasze pogūbljenec? Szveti Francsisek, tvoj ocsa redovni Jezusove rane ma na nogah, rōkah, na szrci, naj more zsnjimi kem bole pomiriti Jezusovo razzsalsjeno Szrce, ti pa dete njegovo te tvoje telovne kotrige potopis v tiszto razveszeljavanje, za stero sze on na petih mesztah tela cseszto krvavi?

Ali gledajmo, kaj pravi szveto pizsmo o pleszi? „*Njihovi mali hodijo vū kak csrede, i njihova deca pri igrah szkacssejo; majo boben i citre i sze veszelijo pri glaszi pisal. Szvoje dnē v dobrom prezšivejo i v ednom hipi szpadnejo v pekel.*“ (Job. XXI. 11—13.) Hitro, naglo sze pogrozijo v pekel ki szo szvoje veszelje v pleszi iszkali, ki szo szvojo deco po pleszi pūscsali.

„*Z pleszalkov sze ne mūdi tūdi je ne poszlūsaj, da kje ne prejdes po njenov jalnōszti*“ (Sir. IX. 4.) nasz opomina Dūh szveti. Ki sze toga karanja ne drzsi, prejde. Kak? Tak, ka ma szamo edno necsiszto miszel, ali zselo med pleszom, pa to tūdi szamo en hip szamovolno. Tak ta edna miszel je tak gvūsna pot v pekel, ka nigdar na njej i dol zsnje ne mores zabloditi. Zato pa, ki nescse zpeklenszke poti dolzavdariti, naj li plese, pa naj li da svojoj deci priliko na plesz pa naj njim li veliko gosztūvanje da szlūzsiti, gde do tretjeredniki v pleszi pokoro delali, Marijini csasztienci po pleszi njej veszelje szpravljal, mirajocsi sze na dobro szmrt z poszkakanjom pripravlali, Jezusovoga szrca pomiritelje z pleszom Njē tolazsili, deca szv. Jozsefa z pleszom njega naszledūvali. Neszpametnjaki! Pa ne szpoznate, ka szo to szamo zanke, szamo szlepila

od hüdoga düha nasztavljena, gda csüjete zavrnitev: na gosztüvanji je szlobodno! Te je na gosztüvanje drügo telo, kak v krcsmi na pleszi? Te na gosztüvanje ne ve vrag? Te prek praga gosztüvancsarszke hise miszlite ne sztopijo neszpodobne miszli, zsele, szmehi i gucsi? Bár bi tak bilo, ali zsali bog ne je tak. Dnesz den je vsze edno poszebno pri násem narodi, plese sto na gosztüvanji, ali v krcsmi, nevaren je oboji plesz zato ka je mocsna prilika na szmrten greh. Dnesz den je v veri i jakosztah tak oszlabljen cslovek ka je plesz escse med rodom nevaren, kak nam zsalosztni szpadaji v necsisztoszt med personami vecskrat v blizsnjem rodbinsztvi sztojecsimi mocsno szvedocsijo.

Naj omenin escse nisterih szvetnikov recsi. Szv. Ambroz pravi *„Edne hüdobne matere hcseri lehko plesejo, dobro dogojene i csiszte device sze pa bodo plesza szkrbno varvale. Devojka, stera rada ma plesz, nema rada csisz-tocse.“* Szveti Oremus pa pise *„To je zsalosztna poszkusnja, ka lübezen do Boga i molitve v tisztoj meri jemlje dol, v steroj zselenje po pleszi gor. Sv. Francisek Szaleski nam szledecse da premiszliti: 1) Dokecs szí pleszao, je vnogo düs gorelo v pekli zavolo grehov stere szo pri pleszi ali zavolo njega vcsinoli. 2) Vnogo dobrih düs je v tom csaszí Boga hvalilo. O na keliko bolse szo oni szvoj csasz obrnoli. 3) Gda szí ti pleszao, szo vnogi mirali drügi pa velike bolecsine trpeli. Za tebe bo tüdi prislo vremen, gda bos ti je csao, drügi pa bodo pleszali. 4) Nas Goszpod Jezus Krisztus najszvetejsa Devica vszi angelje i szvetniki szvetniki szo te vidili, gda szí plészao. O kak szo te pomilüvali. 5) Gda szí pleszao, je csasz mino i szmrt je blizse prisla.*

Szvetnik dokoncsa te opomine z temi le recsmi: *»Te tocske za premislavanje ti predposztavim; vecs i bole razsnih ti pa bo Goszpod Bog navdehno, cse njegova bojazen prebiva v tvojem szrci.«*

Vü pam, sze dragi tretjeredniki, da v vasem szrci szta-

nŭje bojazen bozsa. Csŭje sze zato v njem vnogo i zmozsno navdehnenje proti preszi. O, naj vam ne govori Bog zaman. Odprite njegovim opominom szvoje szrce i zaprite pred pleszom szvoje i szvojih domacsih noge! V te namen zmolite zdaj zsalosztno csiszlo i dokoncsajte szhod z prosnjov blagoszlova: Najszlajsi Jezus . . . Amen.

Klekl Jozsef.

Drobis.

Sto scse sznopicsa nej plácsao, sze naj páscsi plácsati, ka z letosnjim racsunom vréd pridemo.

Vorszácskoj hizsi sze je escse izda nikaj ne szpremenilo. Vládajocsa sztrán száma ravna, ovi szo pa z vojszkov vőzaprejtí. Kda eta pisemo, je csŭti, ka král príde v Budapest na nisteren tjeden, te znán pomali li napravíjo mir med szebov poszlanícje.

Vojszka ogromno doszta penez proszi za szvoj nŭc. Bojijo sze, ka bi boj tŭdi k nám príseo.

Törki szo mir szklenoli z taljánami v Afriki. Tripolisz szo prekdáli taljánom, talján pa za to njim vnoge millione plácsa, Tallíanje szo na té boj 500 million lire (korona) ponŭcali pa zdaj escse vnogo morejo plácsati pa za to dobíjo 1,200,000 kvadrátkilometrov peszika, na strom szkoro zsveti nemre. Kde szo pa tisztí, steri szo v bojí zosztrelani? Tak sze déndenésnji bojne delajo.

Szrbi, bulgárí, csrnagorci pa grki törka zandrúgim bijejo. Zse szkoro nikaj ne ima v Europi.

Pošta.

Vsem. Kalendarje se bodo letos proti konci novembra razpošilali. **Ivanič A. Garešnica.** Naročnino sem dobo. Hvala.

Dom. Iz srca rad vzemem gor tvoje rokopise. Ov je ne prišo. Hvala na dári za kepe.

Pertoci M. Ljub. Hvala na podpori za list. Na mešo sem odposlao, kak si proso, po kolozsvár-skih frančiškanah.

Komin F. Brooklyn. Peneze sem dobo i tak razdelo, kak si pro-sila. Bog plati.

Prošnja.

Verni slovinci! Ponizno se oprosite, ki prevlpate, pošlite kakšo koronico vel. g. Bašša Ivan plebanoši, v Bogojino — **Bagonya, Zalam.** do 1-ga decembra tekočega leta. Eden vrli mladenec iz njihove fare, ki je v salezijanskem rédi, se je, genjen od Bože milošče, odločo, da bo šo med divjake v Jüžno Amerika Jezušov evangelium glasit. Predno se za mešnika posveti, se more jezike včiti v Ameriki. V te namen bo odhajao ta koncem toga leta. Ta duga pot i včenje potrebüje vnogo stroškov. Podpirajte svojega rojaka; Jezus vam po stoterokrat povrne vsaki filer. Kak velika čast bo za naš narodek, ka bo meo ednoga misijonara.

Žalost.

Augusta 29-ga t. l. nam je nemila smrt oropala velezmožnoga i prečistoga g. dr. **Ivanócy Franca** častnoga kanonika, sobočke okolice espereša, plebanoša tišinskoga, dobrega dülovnika, presvetitela, voditela i zagovornika slovenskoga ljudstva, vreloga domorodca, podpirača vsakoga dobrega k Božoj časti služječega dela. Molino za njih! Obdržimo jih v spomini! Ravnajmo se po njihovom navuki! To je najlepši spomin. I naj jih tak hitro ne pozabimo, damo do rok slovonskomi ljudstvi tüdi za en kratek čas njihov življenjepis. Naj počivajo v miri.

Dári.

I. Na kêpe v list :

Pertóci M. z Ljubljane 5 K ; z Slovenskevesi : Črnko Fr. 40 f.
Dončec R. 32 f ; N. 3 K ; Baoti M., Baoti F., Dončec A., Florjan
A., Lang Tr., Pavlič Fr., Zamadič L., Žampar A. vsaki 20 f ; N ;
N. z Srednje Bistrice 10 f.

II. Na misione :

Tkalec Jožef z G. Bistrice 40 f ; Maučec Bára Völgyifalu 1 K ;
Ohman Franc Chicago 3 K ; Edšidt Štefan 2 K (na Veržej).

Odpüski.

Okt.	12-ga	popolen odp.	za	teetjired ;
"	13-ga	"	"	"
"	15-ga	"	"	držbo karm. škap. ali šterikoli den v osmini ;
"	19-ga	"	"	tretjired i brat. živ. rožnoga venca ;
"	23-ga	"	"	tretjired ;
"	26-ga	"	"	držbo karm. škapulera ;
Nov.	1-ga	"	"	tretjired z odvezov, Srca Jez. Olt. Svestva, karm. škap., Živ. rož. venca družbo ;
"	2-ga	"	"	olt. Svestva i Srca Jez. družbo ;
"	6-ga	"	"	olt. Svestva družbo i eden šterikoliden meseca ;
"	7-ga	"	"	Srca Jez. družbo, ali prvo nedelo ; ali šterikoliden meseca ;
"	12, 16, 19-ga	"	"	tretjired ; 16-ga tudi za živ. rož. venca družbo ;
"	21-ga	"	"	karm. škap. i živ. rož. venca družbo ; odveza za tretjired ;
"	23, 24-ga	"	"	karm. škap. družbo ali šterikoli den do 1-ga decembra ;
"	25-ga	"	"	odveza za tretjired ;
"	26, 27, 28, 29-ga	"	"	tetjired ;
Dec.	4-ga	"	"	olt. Svestva družbo, ali šterikoliden meseca ;
"	5-ga	"	"	Srca Jez. družbo, ali prvo nedelo, ali šterikoli den meseca ;
"	8-ga	"	"	tretjired z odvezov, Olt. Svestva Srca Jez. karm. škap. živ. rož. venca družbe ;
"	25-ga	"	"	tretjired z odvezov ; Srca Jez ; živ. rožn. venca družbi ;
"	27-ga	"	"	Olt. Svestva i Srca Jezušovoga družbo ;
"	28-ga	"	"	karm. škapulera družbo.